

Pastor Davidsens tid ”under jorden”

Fortalt af Lars Davidsen

Jeg er af ”Hanens” redaktør blevet spurgt om, hvorfor min far, pastor Harald Davidsen i Aarestrup (1900 – 1983), i den sidste tid af krigen måtte ”gå under jorden”.

Vi, min bror Andreas og jeg, fik desværre ikke spurgt vores far, om han ville uddybe omstændighederne omkring at han måtte gå under jorden under krigen. Det er ikke fordi det på nogen måde var et tabu-emne, men vi fik det altså ikke gjort - i tide.

Vi ved, at det var på grund af hans holdning til tysk jødepolitik, som han tog afstand fra, også åbent fra en talerstol. Om det var fra prædikestolen eller i et foredrag ved vi ikke. Dog klinger der noget i mit øre/min hukommelse om, at der på et tidspunkt i radioen blev sagt noget i retning af: ”Hvad jødeforfølgelserne angår er pastor Davidsen i Aarestrup enig med ...” Det kan have været pastor Sandbæk, men det er gætterier. Og det blev gentaget senere, jeg tror i en radioavislignende sammenhæng.

I de følgende dage kom der flere opringninger til far om, at nu måtte han se at komme ”under jorden”. Jeg mener at opringningerne var anonyme. Og pludselig gik det stærkt. Det var den besked han fik i telefonen, at nu hastede det. Jeg tror far gik under jorden i august, evt. tidligt i september, 1944. Vi fik straks en hjælpepræst, som boede i gæsteværelset ud mod haven. En lang ranglet, (glemsom - min mor måtte minde ham om stort set alt!) ugift præst, som ikke snakkede meget med mig, husker jeg, der blev 7 år i september 1944.

Far fik et identitetskort, hans navn var Mylius Madsen, en person på nogenlunde hans alder, som var død kort før krigen, i et nærliggende sogn (Ravnkilde, igen et gæt). Far bevægede sig udelukkende rundt på cykel, besøgte sin søster Ingeborg i Randers, hvor min bror Andreas boede for at få mellemskole- og gymnasiumeksamen fra Randers Statskole. Han cyklede også til Thy, hvor han boede hos en stout bonde, der hed Thorning. Far dukkede op juleaften 1944 på Vebbestrup Ungdomsskole, hvor mor var med os 4 børn. Det var en uforglemmelig oplevelse for en 7 års knægt, som ikke vidste det på forhånd. Det var et kort møde, i et lille kælder-værelse i skolens anneks.

Vi skulle jo passe på. Vi havde en ung pige i huset, som vi ikke var ”sikker på”. Der måtte ikke siges noget, når hun var til stede, hvilket jeg syntes var umådeligt spændende. En dag da mor stod og talte i telefon, kom pastor Sandbæk (som jo var en særdeles markant person af dem der var ”under jorden”) ind i spisestuen, hvor mor talte. Og ind i telefonen sagde hun: ”Jamen goddag, pastor Sandbæk, sæt Dem ned mens jeg taler færdig”. Præstemanden styrtede ud af huset og ud i skoven. Væk var han. Telefoner blev jo aflyttet dengang.

Men pastor Sandbæk var nu heller ikke selv for fikks. Samme dag kom vores forpagterkone Magna Hosbond senere ind og spurgte mor, hvem det dog var der havde besøgt os. Hun havde

Præstefamilien Davidsen (1927-1970), Årestrup: Andreas (1928), Poul Christian (1932), Sidsel Marie (1900-1982), Anne Mette (1930-1992), Harald (1900-1983), Lars (1937- 2008). Foto ca. 1948

fra sit køkken set en mand komme snigende op igennem haven med alle tegn på, at det her var noget farligt og ulovligt! En sikker vej til almindelig snak i sognet, om at der var noget uldent ved det hele "oppe i præstegården"!

Men det med hovedspørgsmålet: Hvorfor måtte far "gå under jorden", kan jeg ikke besvare nærmere end det det ses ovenfor. Det er således rent gætteri, om "nogen" har vidst at pastor Sandbæk kom forbi nu og da. Vi ved det simpelthen ikke.

... hvornår var det nu det var ...

Andreas Randers mener at kunne sætte dato på hvornår pastor Davidsen "gik under jorden". Det var den 4. december 1944. Det var den dag hans søster Elly blev født. Hans far, Carl Randers, der var kirkeværge, var netop kommet hjem efter at have hentet jordemoderen i Skørping og var ved at sætte den skummende hest på stald, da præsten kom og skulle tale med hans far. Hvad der ellers blev talt om ved han ikke for hans far sagde blot, at "nu gik præsten under jorden".